

PRAKSISOVERSIGT · PLANKLAGENÆVNET

Praksisoversigt over miljøvurdering og screening af planer

Planklagenævnets prøvelse af kommunernes screening og strategiske miljøvurdering efter miljøvurderingslovens §§ 8-13

Version 1 · Opdateret 29. maj 2026 · 11 afgørelser · 2019-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Planklagenævnet behandler klager over de screeningsafgørelser og miljøvurderinger, kommunerne træffer, når de tilvejebringer lokalplaner, kommuneplaner og kommuneplantillæg efter planloven. Denne oversigt samler nævnets praksis om, hvornår en plan skal underkastes en fuld strategisk miljøvurdering (SMV) efter [miljøvurderingsloven § 8, stk. 1](#), og hvornår kommunen kan nøjes med en screening efter [§ 8, stk. 2](#). Det gennemgående mønster er, at en manglende eller mangelfuld miljøvurdering er en væsentlig retlig mangel, der fører til, at Planklagenævnet ophæver både screeningsafgørelsen og selve planen som ugyldig. Praksis suppleres med parallelle by- og landsretsdomme om gyldighedsprøvelsen og med EU-Domstolens fortolkning af SMV-direktivet (direktiv 2001/42/EF), som loven gennemfører.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Planklagenævnet kræver fuld strategisk miljøvurdering af en plan, der dækker hele kommunens areal – en kommuneplan eller en samlet kommuneplanrevision kan aldrig undtages som »mindre område på lokalt plan« efter § 8, stk. 2, nr. 1.
- 02** Planklagenævnet afviser, at en planrevision er en »mindre ændring«, når den indfører nye retningslinjer, nye rammeområder eller indarbejder en række kommuneplantillæg, der ikke selv er blevet miljøvurderet.
- 03** Planklagenævnet vurderer »mindre område« konkret i forhold til kommunens størrelse efter EU-Domstolens dom C-444/15 – det er ikke nok, at planområdet blot er mindre end kommunens samlede areal; planområder på 87 ha og 153-220 ha er ikke »mindre områder«.
- 04** Planklagenævnet accepterer en screening uden fuld miljøvurdering, når kommunen på et fagligt forsvarligt grundlag har vurderet de relevante kriterier i lovens bilag 3, og påvirkningen (fx afstand til Natura 2000-område, overfladevand eller naboforhold) ikke er væsentlig.
- 05** Planklagenævnet afviser, at afværgeforanstaltninger må inddrages i screeningen/væsentlighedsvurderingen for at undgå en fuld vurdering – påvirkningen skal kunne udelukkes uden afværgetiltag.

- 06** Planklagenævnet kræver, at miljørapportens afgrænsning efter § 12 belyser alle sandsynlige væsentlige indvirkninger på et overordnet niveau allerede i planfasen; det er ikke nok at henvise til senere projekttilladelser.
- 07** Manglende eller mangelfuld miljøvurdering er en væsentlig retlig mangel, der medfører, at både screeningsafgørelsen og planen ophæves som ugyldig, fordi vurderingen efter § 13 skal foreligge inden den endelige vedtagelse.
- 08** Planklagenævnet prøver kun retlige spørgsmål (planloven § 58) og kan begrænse prøvelsen til de påklagede og væsentligste forhold; nævnet efterprøver ikke planens hensigtsmæssighed eller kommunens politiske skøn.

§ 1 Retsgrundlaget og rammen for Planklagenævnets prøvelse

Miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 3. januar 2023) gennemfører SMV-direktivet (**direktiv 2001/42/EF**, i loven omtalt som miljøvurderingsdirektivet) og pålægger myndigheden at miljøvurdere planer og programmer i tre tilfælde, jf. [§ 8, stk. 1](#): planer der inden for en af de opregnede sektorer (bl.a. fysisk planlægning og arealanvendelse) fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter på lovens bilag 1 og 2 (nr. 1), planer der kræver en Natura 2000-konsekvensvurdering (nr. 2), og planer der efter en screening vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet (nr. 3). Fastlægger en plan omfattet af nr. 1 derimod *kun* anvendelsen af et mindre område på lokalt plan eller *kun* mindre ændringer, skal kommunen i stedet foretage en screening, jf. [§ 8, stk. 2](#), og træffe afgørelse efter [§ 10](#) på grundlag af kriterierne i lovens bilag 3.

Klage over afgørelser efter miljøvurderingsloven følger klagereglerne i den lovgivning, planen er udarbejdet efter, jf. [§ 48, stk. 1](#). For lokalplaner, kommuneplaner og tillæg hertil betyder det, at screeningsafgørelsen påklages til Planklagenævnet, der efter [planloven § 58, stk. 1, nr. 3](#) kun kan tage stilling til **retlige spørgsmål**. Nævnet beskriver gennemgående rammen ens, fx i **Gladsaxe-sagen, j.nr. 25-03837**:

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Det er ikke et retligt spørgsmål, om en plans indhold er hensigtsmæssigt. Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til procedurerne og indholdet af grundlaget for beslutningerne.

Nævnet kan desuden begrænse sin prøvelse til de forhold, der er klaget over, og til de væsentligste forhold, jf. [lov om Planklagenævnet § 4 a, stk. 1](#) og [§ 4 a, stk. 2](#). I praksis tager nævnet ofte alene stilling til selve miljøvurderingsspørgsmålet og lader de øvrige klagepunkter ligge, når sagens resultat (ugyldighed) gør dem overflødige, jf. [Veje-sagen, j.nr. 25-02553](#). Forarbejderne til [§ 8](#) understreger, at hovedkriteriet er, om planen kan få væsentlig indvirkning på miljøet, og at der »ikke skal sættes bagatelgrænser, som undtager planer eller programmer alene på grundlag af f.eks. størrelsen eller beliggenheden«. Prøvelsen er dermed en legalitetskontrol: nævnet efterprøver om kommunen har valgt den rigtige sporvalg (SMV eller screening) og om screeningen er sagligt og fagligt forsvarligt gennemført, men ikke planens indhold som sådan, jf. også [Rebild-sagen, j.nr. 19-08888](#) og [Snekkersten-sagen, j.nr. 18-05998](#).

LOV

[Lov om Planklagenævnet § 4a, stk. 1](#)
[Miljøvurderingsloven § 8, stk. 1, 2](#)
[Miljøvurderingsloven § 10](#)
[Miljøvurderingsloven § 48, stk. 1](#)
[Planloven § 58, stk. 1](#)

PRAKSIS	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Vejle Kommunes lokale kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering	11.11.2025
	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Gladsaxe Kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering	10.10.2025
	Planklagenævnet · Klage over Rebild Kommunes screeningsafgørelse om kommuneplantillæg	17.02.2021
	Planklagenævnet · Planklagenævnets afgørelse om miljøvurdering af lokalplan for boliger ved [vejnavn1], Snekkersten	13.12.2019

§ 2 »Mindre område på lokalt plan« og »mindre ændringer« – undtagelsen i § 8, stk. 2, nr. 1

Kernen i nævnets praksis er afgrænsningen mellem obligatorisk SMV og screening. En plan, der er omfattet af [§ 8, stk. 1, nr. 1](#), kan kun nøjes med screening, hvis den »kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer«, jf. [§ 8, stk. 2, nr. 1](#).

Planklagenævnet har efter EU-Domstolens dom **C-444/15 (Associazione Italia Nostra Onlus)** justeret fortolkningen af »mindre område«. Nævnet formulerer den nu sådan, senest i [Vejle-sagen, j.nr. 25-02553](#):

Med udtrykket ”mindre område på lokalt plan” menes, at planen er udarbejdet af en lokal myndighed (i dette tilfælde en kommune), og at planen omfatter et område af begrænset størrelse set i forhold til hele det område, som hører under den lokale myndigheds stedlige kompetence (det vil sige hele kommunens areal). Der skal i hvert tilfælde foretages en konkret vurdering [...] og det er således ikke tilstrækkeligt, at der er tale om et geografisk område, som blot er mindre end kommunens samlede areal.

Deraf følger to faste linjer. **For det første** kan en plan, der dækker hele kommunen, aldrig være et »mindre område«. I [Vejle-sagen, j.nr. 25-02553](#) og [Gladsaxe-sagen, j.nr. 25-03837](#) ophævede nævnet kommuneplanforslag, fordi planen omfattede hele kommunens areal. **For det andet** er nye retningslinjer og rammeændringer ikke »mindre ændringer«. I [Vejle-sagen](#) lagde nævnet vægt på nye retningslinjer for byomdannelse og »naturen først«, to nye sommerhusområder, differentierede bebyggelsesbestemmelser og navnlig indarbejdelsen af 40 kommuneplantillæg, hvoraf kun 7 selv var miljøvurderet. I [Gladsaxe-sagen](#) var det nye retningslinjer for bynatur, reduktion af byggemuligheder og ændret anvendelse i Bagsværd Bypark sammen med otte indarbejdede tillæg.

Praksis viser tilsvarende, at arealets størrelse afgør udfaldet i konkrete plansager:

Afgørelse	Planområde	Nævnets vurdering	Udfald
Kerteminde, j.nr. 20-00789	87 ha (67 ha solceller)	Ikke »mindre område«	Ugyldig – SMV påkrævet
Frederikshavn, j.nr. 20-09399	220 ha → 153 ha (temaplan solceller)	Ikke »begrænset størrelse«	Ugyldig – SMV påkrævet
Vejle, j.nr. 25-02553	Hele kommunen (lokal del af kommuneplan)	Ikke »mindre område«	Ugyldig – SMV påkrævet
Gladsaxe, j.nr. 25-03837	Hele kommunen (kommuneplan)	Ikke »mindre område«	Ugyldig – SMV påkrævet
Rebild, j.nr. 19-08888	6,8 ha centerområde	»Mindre område« – screening tilstrækkelig	Står ved magt

Snekkersten, j.nr. 18-05998	1,6 ha boliger	Screenet efter § 8, stk. 2, nr. 2	Står ved magt
---	----------------	-----------------------------------	---------------

Grænsetilfældene er gennemgået i [Miljøstyrelsens vejledning om miljøvurdering af planer og programmer](#), der gengiver bl.a. solcelle-afgørelserne. Når en plan ikke udarbejdes inden for bilag 1/2-sektorerne eller vedrører projekter uden for bilagene, screenes den i stedet efter [§ 8, stk. 2, nr. 2](#), således som det skete med boligplanen i [Snekkersten-sagen, j.nr. 18-05998](#). Den materielle prøvelse af, om en lokalplan i øvrigt skulle have været miljøvurderet, behandles nærmere i oversigten om [lokalplaner](#).

LOV	Miljøvurderingsloven § 8, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Vejle Kommunes lokale kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering	11.11.2025
	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Gladsaxe Kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering	10.10.2025
	Planklagenævnet · Krav om miljøvurdering for temaplan for solcelleanlæg på grund af arealets størrelse	09.12.2021
	Planklagenævnet · Ophævelse af lokalplan for solcelleanlæg på grund af manglende miljøvurdering og strid med kommuneplan	02.12.2021
	Planklagenævnet · Klage over Rebild Kommunes screeningsafgørelse om kommuneplantillæg	17.02.2021
	Planklagenævnet · Planklagenævnets afgørelse om miljøvurdering af lokalplan for boliger ved [vejnavn1], Snekkersten	13.12.2019

§ 3 Hvad Planklagenævnet lægger vægt på, når en screening godkendes

Hvor § 8, stk. 2-sagerne ovenfor handler om det rigtige sporvalg, viser de sager, hvor nævnet *ikke* giver klageren medhold, hvad nævnet lægger vægt på ved selve væsentlighedsvurderingen efter [§ 10](#) og bilag 3. Forarbejderne til § 10 fremhæver, at kommunens skøn er bundet af kriterierne i bilag 3 og af forpligtelsen til at miljøvurdere planer, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. EU-Domstolens domme **C-295/10** og **C-463/11**.

I [Rebild-sagen, j.nr. 19-08888](#) stadfæstede nævnet en screening af et 6,8 ha stort centerområde med byggeri i op til 7 etager. Følgende momenter var udslagsgivende for, at påvirkningen ikke var væsentlig:

- **Afstand til Natura 2000-område:** nærmeste område lå 1,5 km væk, og bebyggelsen kunne ikke på den afstand påvirke udpegningsgrundlaget.
- **Karakteren af det berørte areal:** området bestod overvejende af vej, beplantningsbælte og tidligere landbrugsareal og indgik ikke i et landskab med særligt karakteristiske naturtræk.
- **Naboforhold:** indblik-, lys- og skyggegener var ikke af et omfang, der udløser miljøvurderingspligt, bl.a. på grund af afstand og nedtrapning af byggeriet.
- **Senere tilladelser:** detailkrav til regnvand og udledning af miljøfremmede stoffer hører til en efterfølgende udledningstilladelse efter miljøbeskyttelsesloven og skulle ikke afklares i screeningen.

Tilsvarende i [Snekkersten-sagen, j.nr. 18-05998](#), hvor klagen angik afledning af overfladevand. Nævnet tilsidesatte ikke kommunens faglige vurdering og lagde vægt på, at terrænet kun faldt 6 m over 100 m, at lokalplanen stillede krav om lokal nedsivning (LAR), og at der ikke var oversvømmelsesrisiko ved 5- og 10-årshændelser. Nævnet udtrykker det som et fast princip, at ikke enhver gene udløser miljøvurderingspligt – **påvirkningen skal være af en type og et omfang, der er omfattet af miljøvurderingsloven**. Når kommunen

har gennemgået de relevante bilag 3-kriterier og foretaget en konkret, fagligt forsvarlig vurdering, prøver nævnet ikke det faglige skøn yderligere.

LOV	Miljøvurderingsloven § 8, stk. 2	Miljøvurderingsloven § 10	
PRAKSIS	Planklagenævnet · Klage over Rebild Kommunes screeningsafgørelse om kommuneplantillæg		17.02.2021
	Planklagenævnet · Planklagenævnets afgørelse om miljøvurdering af lokalplan for boliger ved [vejnavn1], Snekkersten		13.12.2019

§ 4 Mangelfuld miljørapport og ulovlig brug af afværgeforanstaltninger

Selv når en plan rettelig miljøvurderes, kan miljøvurderingen være så mangelfuld, at planen ophæves. To forhold går igen i nævnets praksis.

Afgrænsningen af miljørapporten (§ 12). I [Hornbæk Havn-sagen, j.nr. 24-11452](#) havde Helsingør Kommune udeladt emnet »vand« fra miljørapporten med henvisning til, at de konkrete udledninger og udgravninger ville blive vurderet senere af Kystdirektoratet. Planklagenævnet fandt, at de sandsynlige væsentlige indvirkninger på vandmiljøet skulle have været belyst på et overordnet niveau allerede i planfasen, og at miljørapporten derfor ikke opfyldte minimumskravene i [§ 12, stk. 1](#), jf. [§ 12, stk. 2](#). At detaljerede tekniske forhold kan afklares i en senere projekttilladelse fritager ikke kommunen for at belyse de overordnede rammer for miljøpåvirkningen i planens egen miljørapport.

Ulovlig inddragelse af afværgeforanstaltninger. I samme sag havde kommunen i væsentlighedsvurderingen vedrørende marsvin konkluderet, at der ikke ville ske væsentlig påvirkning – men kun fordi der blev forudsat afværgeforanstaltninger (»soft start« ved ramning af pæle). Nævnet fastslog, at afværgeforanstaltninger ikke må inddrages i screeningen/væsentlighedsvurderingen for at undgå en fuld vurdering; når påvirkningen ikke kan udelukkes uden afværgetiltag, skal der gennemføres en fuld konsekvensvurdering. Dette princip – der følger af EU-retten og af [habitatbekendtgørelsen § 8](#) (i sagen anvendt via planhabitatreglerne) – er en selvstændig mangelsgrund.

Utilstrækkeligt undersøgelsesgrundlag. I [Svendborg-sagen, j.nr. 25-01916](#) ophævede et flertal i nævnet en lokalplan og et kommuneplantillæg, fordi kommunen kun havde foretaget en overordnet vurdering af bygningernes egnethed som levested for flagermus uden konkrete besigtigelser eller lytninger:

Kommunen har ikke haft et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om der er egnede yngle- og rasteområder for flagermus i de bygninger, som skal nedrives, og om realiseringen af planerne således kan medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for flagermus.

De nærmere krav til Natura 2000-væsentlighedsvurdering og beskyttelse af bilag IV-arter behandles i oversigten om [habitat og bilag IV i planlægningen](#). Endelig følger det af forarbejderne til [§ 13](#), at også en manglende sammenfattende redegørelse er en væsentlig retlig mangel – illustreret af **Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse j.nr. NKN-261-00060**, hvor planen blev hjemvist til fornyet behandling.

LOV	Miljøvurderingsloven § 12, stk. 1, 2	Miljøvurderingsloven § 13	
PRAKSIS	Planklagenævnet · Annullering af lokalplan og kommuneplantillæg i Svendborg grundet mangelfulde flagermusundersøgelser		23.09.2025

Planklagenævnet · Ophævelse af planer for Hornbæk Havn grundet mangelfuld miljøvurdering og Natura 2000-vurdering 08.09.2025

Retsvirkningen: manglende eller mangelfuld miljøvurdering medfører ugyldighed

§ 5

Når Planklagenævnet konstaterer, at der skulle have været gennemført en miljøvurdering, eller at en gennemført vurdering er mangelfuld, er retsvirkningen kontant. Fordi miljøvurderingen efter § 13 skal være gennemført *inden* den endelige vedtagelse af planen, kan manglen ikke repareres efterfølgende – planen lider af en væsentlig retlig mangel og er ugyldig. Nævnet formulerer det stående, fx i [Gladsaxe-sagen, j.nr. 25-03837](#):

Da miljøvurdering af et planforslag ifølge miljøvurderingslovens § 13 skal gennemføres inden den endelige vedtagelse af planen, konstaterer Planklagenævnet i øvrigt, at kommuneplanen lider af en væsentlig retlig mangel og derfor er ugyldig.

Og i [Vejle-sagen, j.nr. 25-02553](#):

Dette udgør en væsentlig retlig mangel ved screeningsafgørelsen, som medfører ugyldighed.

Nævnet ophæver i disse sager både selve screeningsafgørelsen og – som en afledt konstatering – den vedtagne plan, der herefter »ikke længere gælder«. Det samme skete i solcelle-sagerne fra [Kerteminde, j.nr. 20-00789](#) og [Frederikshavn, j.nr. 20-09399](#), og – på grund af en mangelfuld miljørapport – i [Hornbæk Havn-sagen, j.nr. 24-11452](#). Vil kommunen videre med projektet, skal den gennemføre en fuld miljøvurdering efter § 12 og vedtage planen på ny.

At ugyldighed er den klare hovedregel, men ikke en automatik, bekræftes af forarbejderne til § 12:

Såfremt myndigheden ikke gennemfører den krævede miljøvurdering eller ikke udarbejder miljørapport mv., foreligger der i forhold til planen eller programmet en retlig mangel. I hvilket omfang en sådan retlig mangel vil påvirke planens eller programmets gyldighed, må afgøres konkret i forhold til lovforslaget og den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til.

I praksis behandler Planklagenævnet dog en helt fraværende eller fejlsporet miljøvurdering som en så grundlæggende mangel, at den uden videre fører til ugyldighed.

LOV	Miljøvurderingsloven § 8, stk. 1	Miljøvurderingsloven § 12	Miljøvurderingsloven § 13
PRAKSIS			
	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Vejle Kommunes lokale kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering		11.11.2025
	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Gladsaxe Kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering		10.10.2025
	Planklagenævnet · Ophævelse af planer for Hornbæk Havn grundet mangelfuld miljøvurdering og Natura 2000-vurdering		08.09.2025
	Planklagenævnet · Krav om miljøvurdering for temaplan for solcelleanlæg på grund af arealets størrelse		09.12.2021
	Planklagenævnet · Ophævelse af lokalplan for solcelleanlæg på grund af manglende miljøvurdering og strid med kommuneplan		02.12.2021

§ 6 Sammenhæng med domstolspraksis og EU-Domstolen

Nævnenes screeningsafgørelser indbringes løbende for domstolene, og gyldighedsprøvelsen følger samme spor. Den klareste illustration er fredningssagen om **Vejle Ådal**, der dog kører gennem Miljø- og Fødevareklagenævnet, fordi et fredningsforslag ikke er en planlov-plan (jf. kanaliseringen i § 48). I første instans frifandt **Retten i Kolding**, **BS-12763/2021-KOL** nævnet og fastslog, at et fredningsforslag på ca. 850 ha ikke fastlagde rammer for fremtidige anlægstilladelser til bilag 1/2-projekter, og at screeningen var lovlig – også selvom grundlaget delvist var udarbejdet af forslagsstilleren:

Det kan ikke føre til en anden vurdering, at Danmark Naturfredningsforening som sagsrejsere har tilvejebragt en del af grundlaget for fredningsnævnets vurdering og afgørelse, idet bemærkes, at fredningsnævnet ikke herved har uddelegeret sin afgørelseskompetence.

Vestre Landsret, **BS-28702/2022-VLR** stadfæstede i 2025 dommen og bekræftede, at obligatorisk miljøvurdering efter § 8, stk. 1, nr. 2 forudsætter en væsentlig indvirkning på Natura 2000-området:

Fredningsforslaget medfører efter sin karakter og sit konkrete indhold ikke ændringer i den del af fredningsområdet, som er sammenfaldende med Natura 2000-område nr. 238 [...] er der ikke tilvejebragt grundlag for at tilsidesætte Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering af, at fredningen vil være neutral i forhold til det overlappende område.

Gyldighedsprøvelse af miljøvurderingsmangler ses også i **Østre Landsrets kendelse om Lynetteholm**, **BS-7904/2022-OLR**, hvor retten afviste opsættende virkning og ikke fandt rimeligt grundlag for at anse anlægsloven for ugyldig. **Højesteret** ses derimod ikke at have prøvet spørgsmålet om planers gyldighed ved mangelfuld strategisk miljøvurdering, og området er derfor på højeste instans uafklaret.

Det EU-retlige fundament præger nævnets praksis direkte. Begrebet »mindre område på lokalt plan« stammer fra **EU-Domstolens dom C-444/15 (Associazione Italia Nostra Onlus)**, og forarbejderne henviser til **C-295/10** og **C-463/11** om grænserne for medlemsstaternes screeningsskøn. Domstolens praksis indebærer, at nationale domstole ved en mangelfuld SMV er forpligtede til at træffe foranstaltninger for at råde bod på, at vurderingen ikke er foretaget. Spørgsmål om VVM/miljøvurdering af *konkrete projekter* – herunder bygherrens screening – falder uden for denne oversigt og behandles under **VVM-vurdering**.

LOV	Miljøvurderingsloven § 8, stk. 1	Miljøvurderingsloven § 48, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Vestre Landsret: Fredningsforslag for ådalslandskab kræver ikke obligatorisk miljøvurdering efter miljøvurderingsloven		10.03.2025
	Landsretten · Kendelse om opsættende virkning i sag om Lynetteholm-projektets gyldighed og internationale høringer		22.03.2024
	Byretten · Retten i Kolding stadfæster afgørelse om manglende krav til miljøvurdering ved fredning af Vejle Ådal		08.07.2022

§ 7 Klagebehandling og sagsgang ved Planklagenævnet

Screeningsafgørelser og afgørelser om miljøvurdering af planlov-planer påklages til Planklagenævnet, jf. [miljøvurderingsloven § 48, stk. 1](#), sammenholdt med [planloven § 58, stk. 1, nr. 3](#). Klageadgangen er begrænset til retlige spørgsmål – om planen skulle have været miljøvurderet, og om afgørelsen opfylder lovens krav til indhold og procedure. Forarbejderne knytter dette til Århus-konventionens krav om en rimelig og ikke uoverkommelig adgang til at få prøvet miljøafgørelser.

De processuelle rammer fremgår af nævnets afgørelser:

- **Klageberettigelse** følger planlovens regler, jf. [planloven § 59](#); både naboer/borgere med retlig interesse og foreninger som Danmarks Naturfredningsforening kan klage, hvilket er nærmere behandlet i oversigten om [klageberettigelse](#).
- **Klagefrist og gebyr**: klage indgives inden for planlovens frist, og det indbetalte gebyr tilbagebetales ikke, når klageren ikke får medhold – fx i [Rebild-sagen, j.nr. 19-08888](#) og [Snekkersten-sagen, j.nr. 18-05998](#), jf. bekendtgørelse om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.
- **Afgørelseskompetence**: ukomplicerede sager kan afgøres af formanden på nævnets vegne, jf. [lov om Planklagenævnet § 4, stk. 1](#).
- **Bindende og endelig**: nævnets afgørelse er bindende for kommunen og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. [lov om Planklagenævnet § 3, stk. 3](#). Søgsmål til prøvelse skal anlægges inden 6 måneder, jf. [§ 3, stk. 4](#).

Nævnet kan som nævnt begrænse prøvelsen efter [§ 4 a](#) og afgør i miljøvurderingssager ofte alene selve vurderingsspørgsmålet. Bemærk, at nævnet i [Frederikshavn-sagen, j.nr. 20-09399](#) afviste et klagepunkt om manglende borgerinddragelse, da der ikke er pligt til at høre offentligheden, før der træffes en screeningsafgørelse om *ikke* at miljøvurdere; foroffentlighed efter [planloven § 23 c](#) behandles i oversigten om [kommuneplan](#).

LOV	Lov om Planklagenævnet § 3, stk. 3	Lov om Planklagenævnet § 4, stk. 1
	Miljøvurderingsloven § 48, stk. 1	Planloven § 58, stk. 1 Planloven § 59
PRAKSIS	Planklagenævnet · Krav om miljøvurdering for temaplan for solcelleanlæg på grund af arealets størrelse 09.12.2021 Planklagenævnet · Klage over Rebild Kommunes screeningsafgørelse om kommuneplantillæg 17.02.2021 Planklagenævnet · Planklagenævnets afgørelse om miljøvurdering af lokalplan for boliger ved [vejnavn1], Snekkersten 13.12.2019	

§ 8 Sammenfatning af Planklagenævnets linje

Planklagenævnets praksis om miljøvurdering og screening af planer kan sammenfattes i nogle få, faste linjer:

- **Sporvalget er afgørende**. Nævnet prøver først, om planen er omfattet af obligatorisk miljøvurdering efter [§ 8, stk. 1](#), eller om den lovligt kunne screenes efter [§ 8, stk. 2](#). En kommuneplan eller en samlet kommuneplanrevision, der dækker hele kommunens areal, kan aldrig undtages som »mindre område på lokalt plan« – det fastslog nævnet i både [Vejle-sagen, j.nr. 25-02553](#) og [Gladsaxe-sagen, j.nr. 25-03837](#).
- **Størrelse og nye retningslinjer**. Konkrete planområder på 87 ha og 153-220 ha er ikke »mindre områder«, og nye retningslinjer, nye rammeområder og indarbejdede tillæg er ikke »mindre ændringer«.
- **Screening godkendes, når grundlaget er fagligt forsvarligt**. Nævnet tilsidesætter ikke kommunens faglige skøn, når de relevante bilag 3-kriterier er gennemgået, og påvirkningen ikke er væsentlig, jf. [Rebild-sagen, j.nr. 19-08888](#).
- **Indholdskrav til miljøvurderingen**. Miljørapporten skal afgrænses, så alle sandsynlige væsentlige indvirkninger belyses på planniveau, og afværgeforanstaltninger må ikke bruges til at undgå en fuld vurdering, jf. [Hornbæk Havn-sagen, j.nr. 24-11452](#).

- **Retsvirkningen er ugyldighed.** Da vurderingen efter § 13 skal foreligge inden vedtagelsen, ophæver nævnet både screeningsafgørelsen og planen, som derefter ikke længere gælder.

Domstolene har bekræftet den underliggende fortolkning – at obligatorisk miljøvurdering forudsætter rammesætning for bilag-projekter henholdsvis væsentlig Natura 2000-påvirkning – i [Retten i Koldings dom, BS-12763/2021-KOL](#) og [Vestre Landsrets dom, BS-28702/2022-VLR](#). Det substantielle retsgrundlag i miljøvurderingslovens §§ 8-13 har stået uændret siden 2016-loven, og senere ændringer af loven har ikke berørt selve SMV-pligten.

LOV	Miljøvurderingsloven § 8, stk. 2	Miljøvurderingsloven § 13	
PRAKSIS	Landsretten · Vestre Landsret: Fredningsforslag for ådalslandskab kræver ikke obligatorisk miljøvurdering efter miljøvurderingsloven		10.03.2025
	Byretten · Retten i Kolding stadfæster afgørelse om manglende krav til miljøvurdering ved fredning af Vejle Ådal		08.07.2022
	Planklagenævnet · Ugyldiggørelse af Gladsaxe Kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering		10.10.2025
	Planklagenævnet · Ophævelse af planer for Hornbæk Havn grundet mangelfuld miljøvurdering og Natura 2000-vurdering		08.09.2025
	Planklagenævnet · Krav om miljøvurdering for temaplan for solcelleanlæg på grund af arealets størrelse		09.12.2021

REFERENCE	Lovgrundlag		7 paragraffer
	Miljøvurderingsloven § 8	stk. 1, 2	Miljøvurderingsloven § 10
	Miljøvurderingsloven § 12		Miljøvurderingsloven § 13
	Miljøvurderingsloven § 48	stk. 1	Planloven § 58
	Planloven § 59		stk. 1

MATERIALE	Citerede afgørelser		11 afgørelser
LANDSRETTE	· ANKEINSTANS		2
10.03.2025	Vestre Landsret: Fredningsforslag for ådalslandskab kræver ikke obligatorisk miljøvurdering efter miljøvurderingsloven		10552-12451
22.03.2024	Kendelse om opsættende virkning i sag om Lynetteholm-projektets gyldighed og internationale høringer		5060-6081
BYRETTE	· FØRSTE INSTANS		1
08.07.2022	Retten i Kolding stadfæster afgørelse om manglende krav til miljøvurdering ved fredning af Vejle Ådal		10365-12190
PLANKLAGENÆVNET	· NÆVN / KLAGEINSTANS		8

11.11.2025	Ugyldiggørelse af Vejle Kommunes lokale kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering	25/02553
10.10.2025	Ugyldiggørelse af Gladsaxe Kommuneplan 2025 grundet manglende miljøvurdering	25/03837
23.09.2025	Annullering af lokalplan og kommuneplantillæg i Svendborg grundet mangelfulde flagermusundersøgelser	25/01916, 25/01914, 25/01917, 25/03513
08.09.2025	Ophævelse af planer for Hornbæk Havn grundet mangelfuld miljøvurdering og Natura 2000-vurdering	24/11452, 24/11453, 24/11455, 24/11457
09.12.2021	Krav om miljøvurdering for temaplan for solcelleanlæg på grund af arealets størrelse	20/09399
02.12.2021	Ophævelse af lokalplan for solcelleanlæg på grund af manglende miljøvurdering og strid med kommuneplan	20/00789
17.02.2021	Klage over Rebild Kommunes screeningsafgørelse om kommuneplantillæg	19/08888
13.12.2019	Planklagenævnets afgørelse om miljøvurdering af lokalplan for boliger ved [vejnavn 1], Snekkersten	18/05998